

1920. GADA 17. OKTOBRĪ PĒC ROBEŽAS NOSPRAUŠANAS DIBINĀTA VALKAS BRĪVPRĀTĪGO UGUNSDZĒSĒJU BIEDRĪBA

Pirms 153 gadiem dibināta Valgas (tolaik Valkas)
BUB – viena no vecākajām tāda veida biedrībām.

Valkas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības pirmie 10 gadi

1920. gadā, pēc Latvijas — Igaunijas robežas novilkšanas un Valkas pilsētas pārdalīšanas, pastāvošā Valkas pilsētas ugunsdzēsēju biedrība līdz ar depo un visiem ugunsdzēsības rīkiem palika Igaunijas Valkā. Latvijas Valkas stāvoklis bija neapskauzams. Lai iedzīvotājus un viņu mantu pasargātu no uguns nelaimēm, Valkas pilsētas valde ierosināja nodibināt jaunu, patstāvīgu ugunsdzēsēju biedrību.

1920. gada 17. oktobrī biedrības dibināšanas sapulce. Par pirmo biedrības priekšnieku ievēlēja Jūliju Vārpiņu, bet par komandas virsnieku — Gerhardu Krauzi. Šo darbinieku vadībā jaundibinātā ugunsdzēsēju biedrība sāka organizēties un vākt nepieciešamos ugunsdzēsības rīkus. Pirmo inventāru — vienu rokas šļirceni uz riteņiem un četras ūdens mucas — 1920. gadā jaunajai biedrībai deva pilsētas valde. Gadu vēlāk, biedrības valdei neatlaidīgi pieprasot, pilsētas valde iegādājās ugunsdzēsēju biedrībai otru mazā tipa rokas šļirceni bez ratiem.

Ratus iegādājās biedrība pati no saviem līdzekļiem. Ar divām šļircenēm ugunsgrēku gadījumos tobrīd jau daudz ko varēja darīt. Jāatzīmē, ka, biedrībai nodibinoties, pilsētas valde uzbūvēja arī ugunsgrēka signāltorni. Līdzekļu trūkums pirmajos gados bija sāpīgi jūtams. Vācot ziedojumus, sarakojot izrikojumus, biedrība maz pamazām guva līdzekļus inventāra papildināšanai. 1922. gadā iegādājās šļūtenu ratus. 1923. gadā signāltorni ierīkoja daudz maz piemērotu zvanu. 1925. gadā tika iegādāti rati kāpēju komandas darba rīkiem. Nākamajā gadā inventāru papildināja ar divām piemērotām skārdā mucām un ratiem. Trešās mucas iegādei Valkas tirgotāju biedrība ziedoja 200 latu, ko uzskatīja par lielāko bal-

Valkas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības biedri. 1925. g. FOTO — Z. MANGALS VALKĀ.

vu, kādu ugunsdzēsēji līdz tam brīdim saņēmuši no vietējo biedrību un organizāciju pusēs.

Sākumā nebija telpu rīku novietošanai — izmantoja šķūnīšus. 1925. gadā ar pilsētas valdes atbalstu biedrība iegāja jau daudz maz cietspējīgā irētās telpās. No 1931. gada biedrība mitinājās pilsētas valdes piešķirtās telpās Raina ielā 25.

Pēc nepieciešamo ugunsdzēsības rīku iegādes biedrība sāka domāt par modernākiem darba rīkiem un 1928. gadā, neskatoties uz zināmām pretestībām un skepticisms, biedrības vadība iegādājās motoršļirci.

No 1928. gada biedrība sāka strādāt ļoti enerģiski, nebaudoties iekustināt tādas jautājumus kā — signālsirēnas un ugunsdzēsēju auto iegāde. Ugunsdzēsēji maz runā, bet daudz dara, un sabiedrība viņu darbu sāka cienīt un atbalstīt. Visi ugunsdzēsēju nopelni sagatavotie sarīkojumi bija ļoti apmeklēti un deva ienākumus.

Pēc 10 darbības gadiem piepildījās arī sapnis par ugunsdzēsēju auto un signālsirēnu. Te sevišķi lieli nopelni bija komandas virsniekam J. Melnbārdim, kurš, neliedzams savu enerģiju un zinā-

šanas, biedrībai ieguva abus modernus rīkus par ievērojami zemu cenu.

Laikā no 1920. līdz 1930. gadam biedrības priekšnieki bija J. Vārpiņš, P. Pencis, Eniņš, J. Pupa un K. Lielausis, kā komandas virsnieki — G. Krauze, J. Atslēga, P. Pencis un J. Melnbārdis.

Valkas sabiedrīb ugunsdzēsēju biedrībai 10 gadu jubilejā vēlēja: «Nākotnē vislabākās sekmes atstānot ugunsdzēsēju biedrību pamatā likto deviņi: Sauc Dievu, ej tu vākam palīgā!»

Valkas novadpētniecības muzeja materiālus apkopojusi muzeja speciāliste Ligita Drubņa. Fotogrāfiju Valkas novadpētniecības muzejam nodevusi Vija Lielause.

Paziņojums
Valkas pilsētas valde paziņo važoniem un zirgu īpašniekiem pilsētā, ka uz ugunsgrēka signālsirēnas garu, vienā tornī nepārtāuktu svilpienu, kas nozīmē, ka ugunsnelaime ir ārpus pilsētas, zirdziniekiem nav jāierodas pie ugunsdzēsēju depo, bet pie sirenas svilpieniem — ar šiem pārtrauktiem, katrā ziņā visiem zirdziniekiem jāierodas.
(«Ziemeļlatvija», 1933. g. 10. VI)

Valkas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība jaunā namā.

Valkas B. U. B. dibināta 1920. g. pēc Latvijas-Igaunijas robežas nosprašanās. Savu darbību uzsāka ar apmēram 40 biedru, bez kādiem līdzekļiem, inventāra un telpām. Pateicoties biedru rosīgai darbībai, līdzekļi sagādāti, sarīkojot bazārus, kā arī citus sarīkojumus.

Pirmo rokas šļirci b-ba saņēma no pilsētas pašvaldības. 1929. g. biedrība iegādājās motoršļirci un auto, kā arī uzstādīja pilsētā biedrības biedra J. Melnbārža konstruēto un izgatavoto elektrisko trauksmes sirēnu. 1936. g. biedrība jau bija spējīga iegādāties otru motoršļirci un 1937. g. modernu ugunsdzēsības auto.

Vienīgi telpu jautājums biedrībai visus šos gadus bija vissāpīgākais. Daudz kas tika solīts no pilsētas pašvaldības, bet līdz 1937. g. ugunsdzēsējiem rīki atradās ļoti šaurā un nepiemērotās telpās.

Pateicoties Latvijas kredītbankas direktora Andrija Bērziņa gādībai, kurš 1936. g. apmeklēja Valku, pilsētas pašvaldībai tika piešķirti līdzekļi ugunsdzēsēju depo izbūvei. Depo pamatākums tika

likts 1937. g. 22. augustā, piedaloties Latvijas kredītbankas pārstāvim O. Upeniekam, L. U. B. Savienības pārstāvim kapt. Kļesneram, pilsētas pašvaldībai, Valmieras, Smiltēnes, Streņu un Ig. Valkas ugunsdzēsēju organizācijām.

Š. g. 5. decembrī depo būve bija jau tiktāl paveikta, ka biedrība varēja savas māšinas un rīkus pārvest jaunajā namā. «Jurģos» piedalījās arī Igaunijas Valkas B. U. B. pr-ks Dr. Millersons un komandants Kristoks, apbalvojot b-bas k-das loc. — komandantu J. Melnbārdi ar sudraba krustu, valdes loc. P. Tilleku un dzēsējus J. Jansonu un A. Truci ar zelta medaļām.

Biedrība atceroties Latv. Kredītbankas direktora A. Bērziņa lielos nopelnus ugunsdzēsības lietas veicināšanā, apsvēca viņu ar telegrammu.

Depo ēkas iekšējā izbūve vēl nav galīgi pabeigta laika apstākļu dēļ ar cer to veikt līdz nākošajai vasarai, kad arī notiks depo nama (garažas, šļūtenu torņa un darbinieku dzīvokļu) iesvētīšana. K. L.

VALGA VABATANTLIKU TULETĒRĒJI ŪHINGU

150

Ilggadējs Valkas BUB priekšnieks
bija Kārlis Lielausis.

Tuletērmējama Raina tānāv 25, ehitatud 1929.

Valka Vabatahtliku Tuletērje Ūhingu esimene masin ja käsipump, (Valka 1920 lōpp)

Ziemeļlatvija, 2000, 24. okt.